

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich UE

Umowy dwustronne

- Umowa z dnia 16 stycznia 1958r. między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o ubezpieczeniu społecznym (Dz.U. z 1959r. nr 19, poz.114) - w odniesieniu do: Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Serbii oraz Czarnogóry
- Umowa z dnia 6 kwietnia 2006r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym ; Dz.U. z 2007r., nr 229, poz. 1686
- Umowa z dnia 2 kwietnia 2008 roku o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Dz.U. z 2009r., nr 46, poz. 374,376 – od 01.03.2009
- Umowa z dnia 2 kwietnia 2008 roku o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, Dz.U. z 2009r., nr 133, poz. 1095, 1097 – od 01.10.2009
- Umowa z dnia 25 lutego 2009 roku o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Korei, Dz.U. z 2010r., nr 35, poz. 192,194 – od 01.03.2010 r.
- Umowa z dnia 7 października 2009 roku między Rzeczpospolitą Polską a Australią o zabezpieczeniu społecznym, Dz.U. z 2010r., nr 35, poz. 192,194 – od 01.10.2010 r.

Art. 45 TFUE [39 TWE]

1. Zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii.
2. Swoboda ta obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową (...).
3. (...) Swoboda ta obejmuje prawo:
 - a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy,
 - b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium państw członkowskich,
 - c) przebywania w jednym z państw członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami (...) dotyczącymi zatrudnienia pracowników tego państwa,
 - d) pozostawania na terytorium państwa członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach ustalonych przez Komisję w rozporządzeniach wykonawczych.
4. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej.

Artykuł 48 (dawny artykuł 42 TWE)

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc *zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą*, przyjmują w dziedzinie zabezpieczenia społecznego środki niezbędne do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników; w tym celu Rada ustanawia system umożliwiający migrującym pracownikom najemnym i osobom prowadzącym działalność na własny rachunek oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:

- a) zaliczenie wszystkich okresów uwzględnianych w prawie poszczególnych państw, w celu nabycia i zachowania prawa do świadczeń oraz naliczenia wysokości świadczeń;
- b) wypłatę świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terytoriach Państw Członkowskich.

Artykuł 48 (dawny artykuł 42 TWE)

Jeżeli członek Rady uzna, że projekt aktu prawodawczego, o którym mowa w akapicie pierwszym, mógłby naruszać istotne aspekty jego systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności jego zakres stosowania, koszty lub strukturę finansową, lub mógłby naruszać równowagę finansową tego systemu, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:

a) odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej;

lub

b) nie podejmuje żadnych działań lub występuje do Komisji z wnioskiem o przedstawienie nowego wniosku; w tym przypadku, akt początkowo proponowany uważa się za nieprzyjęty.

Rozporządzenie nr 883/2004

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

(Dz.U. L 166 z 30.04.2004, sprostowanie: L 200 z 07.06.2004, str. 1)

Specjalne wydanie polskie: Rozdział 05 Tom 5 str. 72

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 988/2009 z dnia 16 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz określające treść załączników

Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1

1244/2010

Stosowane **od 1 maja 2010 r.**

- Załączniki do rozporządzeń

Rozporządzenie nr 987/2009

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1

Rozporządzenie nr 1231/2010

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo

Dz.U. L 344 z 29.12.2010, str. 1—3

- Z wyj.: Zjednoczone Królestwo, Dania - rozp. 859/2003

Rozporządzenie nr 1408/71

rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971r. dotyczące stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek oraz członków ich rodzin przemieszczających się w granicach Wspólnoty

(tj: Dz.U. L 28 z 30.01.1997, str. 1-229, późniejsze zmiany - rozporządzenia nr 1290/97, 1223/98, 1606/98, 307/99, 1399/99, 1386/2001, 631/2004, 647/2005, 629/2006, 1791/2006, 1992/2006, 592/2008)

Specjalne wydanie polskie: Rozdział 05 Tom 3 str. 3

Rozporządzenie nr 574/72

rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z 21 marca 1972r. ustalające procedurę wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71, dotyczącego stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek oraz członków ich rodzin przemieszczających się w granicach Wspólnoty

(tj: Dz.U. L 28 z 30.01.1997, str. 1, późniejsze zmiany - rozporządzenia nr 1290/97, 1223/98, 1606/98, 307/99, 1399/99, 89/2001, 410/2002, 1851/2003, 631/2004, 77/2005, 647/2005, 207/2006, 629/2006, 1791/2006; 311/2007; 101/2008 , 120/2009)

Specjalne wydanie polskie: Rozdział 05 Tom 3 str. 3

Rozporządzenie nr 859/2003

rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 z 14 maja 2003r. rozszerzające postanowienia rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi postanowieniami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo

(Dz.U. L 124 z 20.05.2003, str. 1)

Specjalne wydanie polskie: Rozdział 05 Tom 4 str. 317

Komisja Administracyjna

- Rozp. 1408/71 (art. 80): Komisja Administracyjnej ds. Zabezpieczenia Społecznego Pracowników Migrujących
- Rozp. 883/2004 (art. 71): Komisja Administracyjna ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego
przedstawiciele rządów państw członkowskich i, w razie konieczności, doradcy techniczni oraz w charakterze doradczym przedstawiciel Komisji

Decyzje Komisji Administracyjnej ds. Zabezpieczenia Społecznego

Komisja Administracyjna

ma za zadanie (art. 71 rozp. 883/2004)

- a) rozpatrywanie wszelkich spraw administracyjnych lub dotyczących wykładni, wynikających z przepisów niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzeń późniejszych, jak i każdej umowy lub uzgodnień, zawartych w ramach tych rozporządzeń, bez uszczerbku dla uprawnień władz, instytucji i osób zainteresowanych do korzystania z procedur i sądownictwa przewidzianych przez ustawodawstwo państw członkowskich, przez niniejsze rozporządzenie i przez TWE;

Formy działania KA

Decyzje:

- zawierają dodatkowe reguły interpretacji przepisów rozporządzeń
- uzupełniają te przepisy
- określają zasady realizacji postanowień rozporządzeń – procedury stosowane między instytucjami
- wzory formularzy / struktura, zawartość, format, ustalenia dot. wymiany dokumentów

Inne:

- Zalecenia
- Akty o charakterze informacyjnym – np.: przeliczniki walut
- „Interwencja” KA - rozbieżność opinii między instytucjami lub władzami państw członkowskich: **stara się pogodzić** rozbieżne opinie w terminie sześciu miesięcy (art. 6 rozp. wyk.)

Orzecznictwo ETS

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

- kontroluje legalność aktów prawodawczych (art. 263 TFUE)
- orzeczenia w trybie prejudycjalnym:
 - a) o wykładni Traktatu;
 - b) o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii (art. 267 TFUE)

Prawo polskie

- Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(art. 288 TFUE)

- Jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami

(art. 91 ust. 3 Konstytucji RP)

- Ustawodawstwo polskie

Cele regulacji

- Koordynacja, nie harmonizacja
- Gwarancje dla osób przemieszczających się
- Sytuacja osoby przemieszczającej się nie powinna być gorsza niż osoby, która nie skorzystała ze swobody przepływu (mieszkała i pracowała, w tym samym kraju)
- Bez nadmiernych korzyści dla osób przemieszczających się

Zakres podmiotowy (art. 2 rozp. nr 883/2004)

- I.
 1. Obywatele państwa członkowskiego
 2. Bezpaństwowcy lub uchodźcy

którzy

podlegają lub podlegali ustawodawstwu
przynajmniej jednego państwa
członkowskiego

Zakres podmiotowy (art. 2 rozp. nr 883/2004)

- II. członkowie rodziny oraz osoby pozostałe po zmarłych osobach wskazanych w pkt I (niezależnie od obywatelstwa)
- III. osoby pozostałe przy życiu po osobach zmarłych, które podlegały ustawodawstwu jednego lub kilku państwa członkowskiego, niezależnie od obywatelstwa tych osób, o ile pozostali przy życiu są obywatelami państwa członkowskiego, bezpaństwowcami lub uchodźcami, zamieszkałymi na terytorium jednego z państw członkowskich

Zakres podmiotowy (rozp. 1231/2010)

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 mają zastosowanie :

- do obywateli państw trzecich,
 - którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami
 - jedynie ze względu na swoje obywatelstwo,
- jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci
- pod warunkiem że :
 - zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i
 - znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego

Praca najemna (art. 1 lit. a rozp. 883/2004)

Działalność na własny rachunek (art. 1 lit. b rozp. 883/2004)
wszelka praca lub sytuacja równoważna,
traktowana jako taka do celów stosowania
ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia
społecznego Państwa Członkowskiego, w
którym taka praca lub sytuacja równoważna
ma miejsce

Członek rodziny (art. 1 lit. i rozp. 883/2004)

1. i) każdą osobę określoną lub uznaną za członka rodziny lub określoną jako członek gospodarstwa domowego przez ustawodawstwo, na mocy którego przyznawane są świadczenia;
 - ii) w odniesieniu do świadczeń rzeczowych zgodnie z tytułem III, rozdział 1, dotyczącym świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa i równoważnych świadczeń dla ojca - każdą osobę określoną lub uznaną za członka rodziny lub określoną jako członek gospodarstwa domowego przez ustawodawstwo Państwa Członkowskiego, na terytorium którego osoba ta zamieszkuje;
2. jeżeli ustawodawstwo Państwa Członkowskiego, które ma zastosowanie zgodnie z akapitem pierwszym, nie dokonuje rozróżnienia pomiędzy członkami rodziny a innymi osobami, do których się ono stosuje, to za członków rodziny uważa się małżonków, nieletnie dzieci i dzieci pozostające na utrzymaniu, które osiągnęły pełnoletniość;
 3. jeżeli, na podstawie ustawodawstwa, które ma zastosowanie zgodnie z akapitem pierwszym i drugim, osoba jest uważana za członka rodziny lub członka gospodarstwa domowego tylko wtedy, gdy mieszka ona w tym samym gospodarstwie co ubezpieczony albo emeryt lub rencista, to warunek ten uważa się za spełniony, jeśli wspomniana osoba pozostaje głównie na utrzymaniu ubezpieczonego albo emeryta lub rencisty;

Zakres przedmiotowy – katalog pozytywny (art. 3 ust. 1 rozp.)

działy zabezpieczenia społecznego, które dotyczą:

- a) świadczeń z tytułu choroby;
- b) świadczeń z tytułu macierzyństwa i równoważnych świadczeń dla ojca;
- c) świadczeń z tytułu inwalidztwa;
- d) świadczeń z tytułu starości;
- e) rent rodzinnych;
- f) świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej;
- g) zasiłków na wypadek śmierci;
- h) świadczeń dla bezrobotnych;
- i) świadczeń przedemerytalnych;
- j) świadczeń rodzinnych.

Zakres przedmiotowy – katalog pozytywny

(art. 3 ust. 1 rozp. 883/2004)

całe ustawodawstwo odnoszące się do następujących działów zabezpieczenia społecznego:

- b) świadczeń z tytułu macierzyństwa i równoważnych świadczeń dla ojca
- j) świadczeń przedemerytalnych

Zakres przedmiotowy – katalog pozytywny

(art. 3 ust. 2 rozp.)

O ile załącznik XI nie stanowi inaczej, rozporządzenie stosuje się do:

- ogólnych i specjalnych systemów zabezpieczeń społecznych, bez względu na to czy są one składkowe, czy nieskładkowe, oraz do
- systemów związanych z obowiązkiem pracodawcy lub armatora

- Niniejsze rozporządzenie stosuje się także do specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych objętych art. 70 (art. 3 ust. 3 rozp. 883/2004):
- Wypłacane na podstawie ustawodawstwa, które, ze względu na swój zakres podmiotowy, cele i/lub warunki uprawnienia, nosi cechy zarówno ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczenia społecznego, jak i pomocy społecznej
- wymienione w załączniku X
- świadczenia udzielane są wyłącznie w Państwie Członkowskim, w którym zainteresowani mają miejsce zamieszkania, zgodnie z jego ustawodawstwem.

POLSKA

Renta socjalna (ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rentach socjalnych).

Zakres przedmiotowy – katalog negatywny (art. 3 ust. 5 rozp. 883/2004)

Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się:

- a) do pomocy społecznej i medycznej; ani
- b) do świadczeń, w związku z którymi państwo członkowskie przejmuje odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom i zapewnia odszkodowanie, takich jak świadczenia dla ofiar wojny i działań wojennych lub ich skutków, ofiar zbrodni, zabójstw lub aktów terroryzmu, ofiar szkód spowodowanych przez funkcjonariuszy państwa członkowskiego podczas wykonywania ich obowiązków lub dla osób, które znalazły się w niekorzystnej sytuacji ze względów politycznych lub religijnych lub też ze względu na pochodzenie.

Artykuł 21 TFUE (dawny artykuł 18 TWE)

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania.

- Wykładni art. 18 ust. 1 WE należy dokonać w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego, na podstawie którego państwo to odmawia, w sposób generalny i w każdych okolicznościach, wypłaty swym obywatelom świadczenia przyznawanego cywilnym ofiarom wojny lub represji tylko z tego powodu, że nie mają oni przez cały okres wypłaty tego świadczenia miejsca zamieszkania na terytorium tego państwa, lecz na terytorium innego państwa członkowskiego.
- ETS, 22.5.2008, C-499/06 Halina Nerkowska przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Koszalinie

- Wykładni art. 18 ust. 1 WE należy dokonać w ten sposób, że stanowi on przeszkodę dla ustawodawstwa państwa członkowskiego, na podstawie którego państwo to odmawia wypłaty pewnych świadczeń przyznawanych pozostałym przy życiu małżonkom ofiar działań wojennych z tego tylko powodu, że zamieszkują oni na terytorium pewnych określonych państw członkowskich.
- ETS, 4.12.2008, C-221/07, Krystyna Zabłocka-Weyhermüller przeciwko Land Baden-Württemberg

Zakres terytorialny

- Unia Europejska
- Europejski Obszar Gospodarczy
(Islandia, Lichtenstein i Norwegia)
- Szwajcaria

Układy stowarzyszeniowe

(Turcja, Algieria, Maroko, Tunezja)

Zakres czasowy

(art. 94 i nast. rozp. 1408/71, art. 87 rozp. 883/2004)

1. Rozporządzenie nie daje podstawy dla nabycia praw za okres poprzedzający datę jego stosowania na terytorium danego państwa.
2. Każdy okres ubezpieczenia, zatrudnienia lub zamieszkania osiągnięty na podstawie ustawodawstwa państwa członkowskiego przed datą stosowania rozporządzenia na terytorium tego państwa jest uwzględniany dla celów ustalenia praw na podstawie przepisów rozporządzenia.
3. Prawo nabywa się na podstawie rozporządzenia nawet jeżeli odnosi się ono do zdarzenia, które nastąpiło przed datą objęcia rozporządzeniem terytorium danego państwa członkowskiego.

Zakres czasowy

(art. 94 i nast. rozp. 1408/71, art. 87 rozp. 883/2004)

4. Każde świadczenie, które nie zostało ustalone, lub którego udzielanie zostało zawieszona ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania zainteresowanego, zostaje na jego wniosek ustalone lub przywrócone od daty objęcia rozporządzeniem terytorium danego państwa.
5. Prawa osób, które przed datą objęcia rozporządzeniem terytorium danego państwa członkowskiego uzyskały emeryturę lub rentę mogą zostać zmienione na ich wniosek (w terminie dwóch lat).

Stosunek rozporządzenia do umów międzynarodowych

Zasada substytucji (art. 6 rozp. 1408/71, art. 6 rozp. 883/2004)

Artykuły 39 ust. 2 i 42 TWE należy interpretować w sposób wykluczający utratę uprawnień socjalnych przysługujących pracownikom, którzy skorzystali ze swobody przemieszczania się, która mogłaby wynikać z niestosowania po wejściu w życie rozporządzenia dwu- lub wielostronnych konwencji zawartych przez państwa członkowskie

(Orzeczenie ETS (Izba Szósta) z 7 lutego 1991r., w sprawie C-227/89 *Ludwig Rönfeldt przeciwko Bundesversicherungsanstalt für Angestellte*, [1991] E.C.R. I-323)

Stosunek rozporządzenia do umów międzynarodowych

Konwencje pozostawione w mocy

- Konwencje MOP
- Załącznik III
- inne

Umowy zawierane na podstawie rozporządzenia

1. przynajmniej dwa państwa członkowskie mogą zawrzeć między sobą, o ile jest to niezbędne, umowy oparte na zasadach i w duchu niniejszego rozporządzenia
(art. 8 ust. 2 rozp. 883/2004)
2. przynajmniej dwa państwa członkowskie, właściwe władze tych państw lub organy wyznaczone przez te władze mogą przewidzieć, za wspólnym porozumieniem, w interesie niektórych osób lub niektórych grup osób, wyjątki od przepisów o wskazanie ustawodawstwa właściwego (art. 16 ust. 1 rozp. 883/2004)

Zasady koordynacji

Zasada równego traktowania

Zasada przynależności do jednego systemu

Zasada zachowania praw w trakcie nabywania

Zasada zachowania praw nabytych

Zasada współpracy instytucji zabezpieczenia społecznego (pomocy urzędowej, lojalnej współpracy)

Zasada równego traktowania (art. 4 rozp. 883/2004)

- O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej,
- osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie
- korzystają z tych samych świadczeń i podlegają tym samym obowiązkom
- na mocy ustawodawstwa każdego Państwa Członkowskiego,
- co jego obywatele.

Zasada równego traktowania

- **zakaz dyskryminacji bezpośredniej** - opartej na kryterium obywatelstwa

dozwolone są inne obiektywne kryteria różnicowania praw i obowiązków ubezpieczonych, zarówno własnych obywateli, jak i cudzoziemców

- **zakaz dyskryminacji pośredniej** – polegającej na nakładaniu warunków, prawnych lub faktycznych, które są trudniejsze do spełnienia dla osób pochodzących z innych krajów

Objęcie ubezpieczeniem

Kryteria przynależności do systemu
zabezpieczenia społecznego:

- **zasada personalizmu** - o przynależności do systemu zabezpieczenia społecznego decyduje obywatelstwo osoby zainteresowanej
- **zasada terytorialności** („norma terytorialna”) - o przynależności do systemu decyduje miejsce pracy, zamieszkania, lub pobytu osoby zainteresowanej

Zasada przynależności do jednego systemu

Osoby przemieszczające się podlegają jednemu systemowi zabezpieczenia społecznego – co najmniej jednemu, ale nie więcej niż jednemu (wyjątki).

Ustawodawstwo właściwe określa się zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia **OKREŚLANIE MAJĄCEGO ZASTOSOWANIE USTAWODAWSTWA** (art. 11 – 16).

Zasada podstawowa – *lex loci laboris*

Osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego.

Ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami niniejszego tytułu.

(art. 11 ust. 1 rozp. 883/2004)

Art. 11 ust. 3:

- a) osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego;
- b) urzędnik służby cywilnej podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, jakiemu podlega zatrudniająca go administracja;
- ...

1.	Obywatel polski zamieszkały w Polsce jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo niemieckie mające siedzibę w Niemczech. Pracuje na rzecz tego przedsiębiorstwa w Niemczech i Szwecji.
2.	Obywatel włoski, architekt prowadzący we Włoszech działalność na własny rachunek przez rok nadzoruje w Polsce wykonanie swojego projektu.
3.	Obywatel polski zamieszkały na Litwie wykonuje na Litwie pracę na podstawie umowy o pracę. Również w Polsce wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę.
4.	Obywatelka polska zamieszkała w Polsce wykonuje tu działalność gospodarczą. W Niemczech jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę.
5.	Obywatelka polska zamieszkuje w Polsce i tu prowadzi działalność artystyczną. Jednocześnie prowadzi działalność zarobkową na własny rachunek na Słowacji / Łotwie.
6.	Obywatel polski zamieszkały w Polsce został oddelegowany przez swojego polskiego pracodawcę do pracy w spółce-matce w Budapeszcie na pół roku.
7.	Obywatel węgierski zamieszkały w Polsce, który został przez niemieckiego pracodawcę skierowany do Kazachstanu.

Sąd Najwyższy, wyrok z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 99/09

W pojęciu osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich w rozumieniu art. 14 ust. 2b rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.U.E.L.71.149.2 ze zm.) chodzi o osobę, która w tym samym czasie w wielu Państwach Członkowskich pracuje dla jednego pracodawcy, prowadzącego działalność w kilku Państwach Członkowskich. Znaczenie miałoby więc wykonywanie pracy w różnych państwach w tym samym czasie (jednocześnie).

Uzgodnienia dotyczące przekazywania składek (art. 21 ust. 2 rozp. 987/2009)

Pracodawca niemający miejsca prowadzenia działalności w państwie członkowskim, którego ustawodawstwo ma zastosowanie, może uzgodnić z pracownikiem, że spoczywający na pracodawcy obowiązek zapłacenia składek może być wypełniany w jego imieniu przez pracownika, bez uszczerbku dla podstawowych obowiązków pracodawcy. Pracodawca powiadamia instytucję właściwą tego państwa członkowskiego o dokonanych uzgodnieniach.

- orzeczenie ETS (Izba Piąta) z 29 czerwca 1994r. w sprawie C-60/93 R. L. Aldewereld przeciwko Staatssecretaris van Financiën, [1994] ECR I-2991

883/2004 TYTUŁ VI PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE Artykuł 87

Przepisy przejściowe

8. Jeżeli w wyniku zastosowania przepisów niniejszego rozporządzenia osoba podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego innego niż państwo określone zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, to ustawodawstwo to ma zastosowanie tak długo, jak długo dana sytuacja pozostaje niezmieniona, w każdym przypadku zaś nie dłużej niż przez okres 10 lat od dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, **o ile zainteresowany nie przedłoży wniosku** o podleganie ustawodawstwu mającemu zastosowanie na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia. Wniosek taki składa się w terminie **trzech miesięcy od dnia rozpoczęcia stosowania** niniejszego rozporządzenia do instytucji właściwej państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie na mocy niniejszego rozporządzenia, jeżeli zainteresowany ma podlegać ustawodawstwu tego państwa członkowskiego **od dnia rozpoczęcia** stosowania niniejszego rozporządzenia.
- Jeżeli wniosek jest złożony **po upływie wskazanego terminu**, zmiana mającego zastosowanie ustawodawstwa następuje pierwszego dnia następnego miesiąca.